

Edward Pudelko

Pleszew, woj. kaliskie. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 15, 192-193

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

kopów wynosiła 5 m, a łączna długość badanego odcinka 10 m. Miąższość badanej warstwy do calca wynosiła około 0,4 m /rozumianej jako mechaniczna/. W piasku zachowane były w dobrym stanie drewniane elementy konstrukcji. Zalegały one bezpośrednio na calcu /piasek wymyty/. W niektórych partiach zewnętrznych konstrukcji występowała warstwa wiórów i drobnych gałązek. Odkryty fragment rysuje się jako regularny system ułożony z belek o długości ponad 3,5 m oraz krótszych równoległych, a na nich prostopadłych dranic o szerokości do 40 cm. Charakterystycznym elementem były fragmenty słupów o wyraźnych śladach obtaczania. Tworzyły one układ kwadratów o bokach 2 m zgodny z układem belek, to znaczy nieco ukośny do promienia grodziska wyznaczonego kierunkiem wykopów. Z powiązań z wcześniejszymi badaniami wynika, że są to najprawdopodobniej konstrukcje ławy przedwałowej.

Zabytki ruchome to: nieliczne ułamki naczyń obtaczanych całkowicie lub częściowo występujące w warstwach wiórów.

Eksploracja wykopu nie została zakończona.

Badania winny być kontynuowane.

PLESZEW
woj. kaliskie
Stanowisko 2

Muzeum Okręgowe Ziemi
Kaliskiej
w Kaliszu

Badania prowadził mgr Edward Pudełko. Finansował WKZ w Kaliszu. Czwarty sezon badań. Cmentarzysko kultury lużyckiej z przełomu epoki brązu i żelaza. Doplniane grodzisko wczesnośredniowieczne. Badania układu obronnego lokacyjnego miasta.

Stanowisko zlokalizowane przy ulicy Piaski, pozwoliło na ostateczne określenie zasięgu cmentarzyska. Przebadano 5 arów zachodniej części nekropolii. Południowa część cmentarzyska zniszczona została eksploatacją żwiru. Odkryto 20 pochówków ciałopalnych w grobach popielnicowych i jamowych. Na uwagę zasługuje odkrycie trzech zniszczonych częściowo i zniwelowanych przez orkę kurhanów z rozwleczoną obstawą kamienną. W dwóch przypadkach, oprócz ceramiki wewnątrz jamy grobowej, odkryto spirale wielozwojowe z drutu brązowego. Badając północny zasięg cmentarzyska odkryto ogromny gład polodowcowy posadowiony w warstwie szarożółtego piasku. Otoczony był regularną obstawą kamienną złożoną z otczaków. Mimo szczególnie dokładnych badań nie stwierdzono żadnego materiału datującego. Badania będą kontynuowane w roku przyszłym i obejmą centrum cmentarzyska.

Wykonano 8 wykopów sondażowych na wzgórzach w południowo-wschodniej części miasta w pobliżu drogi Pleszew-Kalisz, w miejscu domniemanego grodziska wczesnośredniowiecznego. Nie stwierdzono żadnych

śladów warstw kulturowych. W celu uzyskania dalszych materiałów do badań nad osadnictwem średniowiecznym, w związku ze zbliżającym się jubileuszem 700-lecia miasta, wytyczono wykop sprawdzający u zbiegu ulic Garncarskiej i Kaliskiej. Miał on za zadanie określić ewentualne istnienie murów obronnych. Na takie umocnienia wskazywałby kolisty układ ulic oraz kamienna wieża w herbie. Wykop przy ulicy Garncarskiej, w wymiarach 7 x 5 m, usytuowany został w takim miejscu, że powinien choćby w negatywie uchwycić ślady murów, płotu czy fosy od strony głównej osi drożnej Pleszew-Kalisz. Badania jak dotychczas dały wynik negatywny. Występujące pod powierzchnią cegły i rumosz związane były z układem zabudowań z przełomu XVIII i XIX wieku. W warstwach szarej ziemi do głębokości 130 cm odkryto dużą ilość ceramiki m. in. duży, nieznacznie uszkodzony dzban.

Materiały z badań znajdują się w MO Ziemi Kaliskiej.

POBIEDZISKA
woj. poznańskie
Stanowisko 4

Muzeum Archeologiczne
w Poznaniu

Badania prowadzili: mgr Zbigniew Karolczak i mgr Czesław Strzyżewski. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Poznaniu. Pierwszy sezon badań. Osada z okresu wczesnośredniowiecznego /faza E/; założenie dworskie z XVI-XVIII w.

Stanowisko jest położone na wyniesieniu półwyspu wznoszącym się ponad 4 m nad poziom w części południowej Jeziora Małego, w południowo-wschodniej partii miasta, bezpośrednio na zachód od ul. Czerniejewskiej i ul. Wyzwolenia. Nieregularnie owalny półwysep, o powierzchni około 0,6 ha, prawdopodobnie stanowił pierwotnie część północną garbu morenowego. Przecinał on rynnę polodowcową i oddzielał Jezioro Małe od Jeziora Dobrego. Charakterystyczne ukształtowanie południowego brzegu jeziora wskazuje, że północny fragment tego garbu został przed wiekami prawdopodobnie celowo odcięty od reszty wyniesienia przekopem, stając się wyspą.

Odkrycie, podczas badań powierzchniowych, śladów osadnictwa i zabudowy na wzgórzu, uzyskanie na jego temat licznych informacji, jak również stwierdzenie poważnego procesu niwelacji, skłoniły do podjęcia natychmiastowych prac wykopaliskowych. Podstawowym ich celem była wstępna analiza przestrzenna i chronologiczna stanowiska oraz ustalenie możliwości łączenia tych śladów z poszukiwanym grodem wczesnośredniowiecznym i zamkiem późnośredniowiecznym. Dlatego też wykopy rozpoznawcze usytuowano w trzech liniach A, B i C przecinających teren wyspy, mającej długość 105 m /NO-SW/ x 65 m /szerokość/, po krótszej osi. Łącznie założono 23 wykopy, w tym na linii osi A /sektor I/ - 11 wykopów sondazowych, osi B /sektor II/ - 6 wykopów i osi C /sektor III/ - 6 wykopów, o powierzchni ogólnej około 0,5 ara, eksplorując je na głębokość 0,5-2,5 m.